

SPIS TREŚCI

PRZEDMOWA 7

WSTĘP 11

RUŚ – ROSJA NA SKRZYŻOWANIU BIZANTYŃSKICH I TATARO-MONGOLSKICH UNIWERSALIÓW KULTUROWYCH 11

ROZDZIAŁ I 25

UNIWERSALIZM KULTURY BIZANTYŃSKIEJ A PAŃSTWO STARORUSKIE 25

1. Geneza recepcji dziedzictwa uniwersalizmu bizantyńskiego na Rusi Kijowskiej. Proces infiltracji wpływów chrześcijańskich na Rusi w IX–X wieku 25
2. Państwo a status ruskiej cerkwi. Rozwój struktury cerkiewno-administracyjnej 50
3. Bizantyńska idea uniwersalności a państwowość staroruska 70
4. Bizancjum a duchowa i materialna kultura starej Rusi 83

ROZDZIAŁ II 99

RUŚ OD DRUGIEJ POŁOWY XIII DO XV WIEKU A IMPERIA MONGOLSKIE I BIZANTYŃSKIE 99

1. Ruś a Złota Orda. System administracji tataro-mongolskiej na Rusi 99
2. Uniwersalizm mongolskiej idei imperialnej a formowanie się Wielkiego Księstwa Moskiewskiego 116
3. Kształtowanie się władzy wielkoksiążęcej na Rusi Włodzimiersko-Moskiewskiej. Rola Cerkwi 136
4. Patriarchat Konstantynopola a Cerkiew ruska. Rozwój kultury monastycznej na Rusi 166

ROZDZIAŁ III 181

POWSTANIE PAŃSTWA ROSYJSKIEGO W PIERWSZEJ POŁOWIE XVI WIEKU 181

1. Uniwersalistyczna władza samodzierżców Wszechrusi – Iwana III i Wasyla III 181
2. Charyzmat władzy cara Iwana IV Groźnego. Apologia samodzierżawia 212

ZAKOŃCZENIE 247

A PRZYSZŁOŚĆ JEST NADZIEJĄ... 247